

Länsstyrelsen Stockholm

Enheten för kulturmiljö
och bostadsstöd
Henrik Nilsson
010-223 16 57

Beslut

Datum
2015-03-05

RA Ä
L1972

1 (4)

Beteckning
4321-44284-2014

Fastighetskontoret
Stockholms kommun
Box 8312
104 20 STOCKHOLM

INKOM
LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN
LAGAKRAFTBEVIS

Detta beslut har vunnit laga kraft
Länsstyrelsen i Stockholms län
Kulturmiljöenheten

Dnr: 150310
Datum Sign *Bentt Flanin*

Byggnadsminnesförklaring samt fastställande av skyddsbestämmelser för Paschens malmgård, Vasastaden 1:64, Bellevue, Vasastaden, Stockholm

Beslut

Länsstyrelsen förklarar, enligt 3 kap 7 § kulturmiljölagen (1988:950) (KML), att Paschens malmgård har övergått till att bli byggnadsminne enligt 3 kap 1 § KML, samt fastställer enligt 3 kap 2 § samma lag nedan angivna skyddsbestämmelser.

Skyddsbestämmelser

För Paschens malmgård gäller följande skyddsbestämmelser:

1. Huvudbyggnaden och flygeln får inte rivas, ej heller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadernas bärande stomme.
3. Ändringar får inte göras i planlösning eller fast inredning på ett sådant vis att byggnadsminnets kulturhistoriska värde minskar.
4. Trädgården får inte ytterligare bebyggas. Befintliga träd ska bevaras eller ersättas med likvärdiga. Solur, träparasoll och stenbord ska bevaras. Befintligt trästaket får inte ändras.
5. Byggnaderna och trädgården ska underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhållsarbeten ska utföras med traditionella byggnadsmaterial och metoder på ett sådant sätt att byggnadsminnets kulturhistoriska värde inte minskar.

EXP 2015-03-06 /BJE

Datum
2015-03-05

Beteckning
4321-44284-2014

Motivering för byggnadsminnesförklaringen

Paschens malmgård uppfördes av murmästaren Per Westrell för hovmålaren Johan Pasch under 1700-talets andra hälft. Anläggningen tillkom i den naturromantiska anda som präglade skapandet av Fredrik Magnus Pipers Hagaparken och Bellevueparken, och har liksom 1700-talets övriga anläggningar kring Brunnsviken stark koppling till Gustaf III och hans hov.

Under årens lopp har byggnaderna hyst många olika funktioner. Förutom privatbostad har här varit centrum för svensk silkesproduktion, barnhem, vårdhem för blivande mödrar och under andra världskriget hem för finska krigsbarn. Huvudbyggnaden restaurerades 1950 av Byggnadsstyrelsen och återställdes då till privatbostad. Vid restaureringen nytillverkades stora delar av snickeriinredningen efter ursprungliga förlagor.

Byggnadernas ursprungliga exteriöra utformning och karaktär är i huvudsak bevarade, liksom stora delar av den ursprungliga planlösningen. Även i trädgården, med solur, träparasoll och stenbord, finns den ursprungliga karaktären bevarad, och Paschens malmgård utgör idag en av mycket få bevarade gårdsenheter från 1700-talets Stockholm. Anläggningen uppfyller därmed de krav på synnerligen högt kulturhistoriskt värde som enligt 3 kap KML ställs för en byggnadsminnesförklaring.

Ärendets handläggning

Den 25 januari 1935 förklarades Paschens malmgård genom beslut av Kungl. Maj:t som byggnadsminnesmärke, från den 1 januari 1989 kallat statligt byggnadsminne. Skyddet omfattade endast huvudbyggnad med flygel. Ekonomi- byggnaderna, stall och vagnslider, ingick således inte i byggnadsminnet.

I skrivelse till Utbildningsdepartementet den 20 juni 1991 anhöll Riksantikvarieämbetet om antagande av ämbetets förslag att utvidga det statliga byggnadsminnet till att omfatta även de tillhörande ekonomibyggnaderna, samt om antagandet av föreslagna skyddsföreskrifter för byggnadsminnet. Genom bytesavtal mellan svenska staten och Stockholms kommun övergick dock fastigheten Vasastaden 1:64 i kommunens ägo den 1 augusti 1991, varför Riksantikvarieämbetet den 1 december 1992 återkallade sitt förslag av 20 juni 1991.

Då ett statligt byggnadsminne övergår till en annan ägare än staten ska det enligt 3 kap KML utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag. Enligt samma lag ska länsstyrelsen genom skyddsbestämmelser (tidigare skyddsföreskrifter) ange på vilket sätt byggnadsminnet ska vårdas och underhållas samt i vilka avseenden det inte får ändras. Skyddsbestämmelserna ska så långt som möjligt utformas i samförstånd med byggnadens ägare.

Sedan Paschens malmgård genom ägarbytet blev byggnadsminne enligt KML har de av Riksantikvarieämbetet föreslagna skyddsföreskrifterna betraktats som

Datum
2015-03-05

Beteckning
4321-44284-2014

gällande. Skyddsföreskrifterna har dock aldrig fastställts i formell mening av Länsstyrelsen.

Då förhållandena för anläggningen till vissa delar förändrats sedan 1991 har Länsstyrelsen den 17 december 2014 lämnat förslag på justerade skyddsbestämmelser till fastighetsägaren Stockholms stad. Staden har den 20 februari 2015 genom Fastighetskontoret svarat att man anser Länsstyrelsens förslag till nya skyddsbestämmelser vara väl avvägda mot bakgrund av malmgårdens höga kulturhistoriska värde och att man därtill inte har något att invända mot Länsstyrelsens förslag till nya skyddsbestämmelser.

I de nya skyddsbestämmelserna har ekonomibygnaderna utgått. Länsstyrelsens inställning har i likhet med Riksantikvarieämbetets förslag varit att stall och vagnslider på sikt bör inkluderas i byggnadsminnet. Sedan 1989 finns en väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av hela Bellevueområdet (Dnr: 432-28357-2012), inom vilket ärende en eventuell byggnadsminnesförklaring av Paschens malmgårds ekonomibygnader kommer utredas vidare.

Upplysningar

Om det finns särskilda skäl, kan Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid med skyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs.

Beslutet kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholms län enligt anvisningar på bilaga.

I ärendets beredning har deltagit länsöverdirektör Magdalena Bosson, beslutande, samt antikvarie Henrik Nilsson, beredande.

Magdalena Bosson
Länsöverdirektör

Henrik Nilsson
Antikvarie

Datum
2015-03-05

Beteckning
4321-44284-2014

Bilaga

Besvärshänvisning

Kopia till

Sbk (hla)

Riksantikvarieämbetet

Stockholms stadsmuseum

Stockholms länsmuseum

Byggnadsnämnden i Stockholms kommun (med lagakraftsbevis)

VicNatur för registrering i FDS